

Γραμμική Άλγεβρα 1

Ολοήμερο Εργαστήριο 10

Α. Νικολιδάκης- Μ. Λουκάκη

1. Βρείτε ένα διάνυσμα ορθογώνιο στο χώρο γραμμών του πίνακα A , ένα διάνυσμα ορθογώνιο στο χώρο στηλών, και ένα διάνυσμα ορθογώνιο στο μηδενόχωρο του A όπου

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 4 & 3 \\ 3 & 6 & 4 \end{bmatrix}.$$

Βρείτε τα ορθογώνια συμπληρώματα των παραπάνω υποχώρων του A .

Απάντηση

Το ορθογώνιο συμπλήρωμα του χώρου γραμμών είναι ο μηδενόχωρος του A και το ορθογώνιο συμπλήρωμα του χώρου στηλών είναι ο αριστερός μηδενόχωρος του. Κάνουμε απαλοιφή Gauss και έχουμε

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 4 & 3 \\ 3 & 6 & 4 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

Συνεπώς $R(A^t) = \langle (1, 2, 0), (0, 0, 1) \rangle$, $N(A) = \langle (-2, 1, 0) \rangle$, και $R(A) = \langle (1, 2, 3), (1, 3, 4) \rangle$. Εύκολα υπολογίζουμε και $N(A^t) = \langle (-1, -1, 1) \rangle$. (Επαληθεύστε!!)

Άρα $R(A^t)^\perp = \langle (-2, 1, 0) \rangle$, $R(A)^\perp = \langle (-1, -1, 1) \rangle$ και $N(A)^\perp = \langle (1, 2, 0), (0, 0, 1) \rangle$.

2. Για τον V όπως παρακάτω βρείτε μία βάση του ορθογώνιου συμπληρώματός του.

1) $V = 0 \in R^4$.

2) $V = \langle (0, -1, 0, 1) \rangle$.

3) $V = \{(x_1, x_2, x_3, x_4) \in R^4 \mid x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 0\}$.

Απάντηση

1) $V^\perp = R^4$.

2) Εδώ ο $V^\perp$ αποτελείται από όλα τα διανύσματα $(x, y, z, w) \in R^4$ που το εσωτερικό τους γινόμενο με το διάνυσμα βάσης του V , το $(0, -1, 0, 1)$, δίνει 0. Επομένως $V^\perp = \{(x, y, z, w) \in R^4 \mid -y + w = 0\} = \{x(1, 0, 0, 0) + y(0, 1, 0, 1) + z(0, 0, 1, 0)\}$. Άρα μία βάση του $V^\perp$ είναι η $\{(1, 0, 0, 0), (0, 1, 0, 1), (0, 0, 1, 0)\}$.

3) Ο V είναι ο μηδενόχωρος του πίνακα $A = [1111]$. Ξέρουμε ότι για κάθε πίνακα A το ορθογώνιο συμπλήρωμα του $N(A)$ είναι ο χώρος γραμμών του A . Επομένως $V^\perp = \langle (1, 1, 1, 1) \rangle$ και μία βάση του είναι το $(1, 1, 1, 1)$.

3. Εξετάστε εάν τα ακόλουθα είναι αληθή ή ψευδή:

1) Εάν οι V και W είναι μεταξύ τους κάθετοι υπόχωροι του R^n τότε και τα ορθογώνια συμπληρώματα των V και W είναι μεταξύ τους κάθετοι.

2) Εάν ο V είναι κάθετος στον W και ο W κάθετος στον U , τότε ο V είναι κάθετος στον U .

3) Αν $V \subseteq W$ τότε $W^\perp \subseteq V^\perp$.

Απάντηση

1) Λάθος. Για παράδειγμα δείτε τους $V = \langle (1, 0, 0) \rangle$ και $W = \langle (0, 1, 0) \rangle$. Φανερά ο V είναι κάθετος στον W αλλά $V^\perp = \langle (0, 1, 0), (0, 0, 1) \rangle$ και $W^\perp = \langle (1, 0, 0), (0, 0, 1) \rangle$ που δεν είναι κάθετοι μεταξύ τους (έχουν μη μηδενική τομή).

2) Λάθος. Πάρτε για παράδειγμα V και W όπως στο 1) και $U = \langle (1, 0, 1) \rangle$.

3) Σωστό. Αν $x \in W^\perp$ τότε το εσωτερικό γινόμενο $\langle x, w \rangle = 0$ για κάθε $w \in W$. Αλλά $V \subseteq W$ άρα $\langle x, v \rangle = 0$ για κάθε $v \in V$. Επομένως $x \in V^\perp$.

4. Εάν V το ορθογώνιο συμπλήρωμα του W στον R^n , τότε υπάρχει πίνακας A με χώρο γραμμών V και μηδενόχωρο W . Ξεκινώντας με μία βάση του V δείξτε πώς κατασκευάζεται ένας τέτοιος πίνακας.

Απάντηση

Έχει γίνει στην τάξη. Πάρτε απλά μία βάση $\{v_1, \dots, v_r\}$ του V και τοποθετήστε τα v_i γραμμές του πίνακα A , συμπληρώστε τον A (αν χρειάζεται, για να γίνει τετραγωνικός) με μηδενικές γραμμές.